9e JAARGe. № 148.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.
Voor Soerabaya ꝑ jaar ƒ 24.– ꝑ halfjr ƒ 12.– ꝑ maand ƒ 2.–
„ Java. „ do. „ 30.– „ do. „ 15.–
„ Buitenb. „ do. „ 36.– „ do. „ 18.–
„ Europa. „ do. „ 50.–
De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

DONDERDAG 27 JUNIJ 1861.

Prijs der Advertentiën.
De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld,
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

HET GERAAMTE

OF

DE MISDAAD BLIJFT NOOIT ONGESTRAFT.

(1833.)

[*Vervolg.*]

Vrouw Esprit, linnen-naaister. De weduwe Houet leefde met haren schoonzoon in geen goede verstandhouding; zij zeide menigmaal, dat zij geen anderen dood zou sterven dan door zijne handen. Eenigen tijd na de verdwijning is Robert naar zijne schoonmoeder komen vragen. — Gij vraagt naar den bekenden weg, heb ik hem geantwoord; en het ware beter dat gij daarover nadacht, dan uw schoonbroeder onder curatele te willen laten stellen. — Wat denkt gij dan van mij? vroeg hij daarop; en toen ik wilde antwoorden zeide hij schielijk: Spreek toch wat zachter; en daarop heb ik hem geantwoord: Zijt gij dan bang? Ik, ik heb niet bang te wezen; en wat ik te zeggen heb, mag idereen hooren.

Al de verklaringen der getuigen stemmen daarin overeen, dat de weduwe Houet eene zeer kleine vrouw was, met zeer kort geelwit hair, en lange, groote tanden. De meeste getuigen meenen ook den ring te herkennen. Ik heb haar gekend, zeide een der getuigen, toen haar hair donkerder blond was dan die hairen daar; maar dat is ook geweest in 1790.

Vrouw Houet, de vrouw van den zoon, antwoordt weenend en snikkend. Zij herinnert zich zeer goed dat zij Bastien bij hare schoonmoeder gezien heeft, eene keer ten minste stellig.

Bastien ontkent zulks ten sterkste.

Vrouw Houet bevestigt, dat hare schoonmoeder altijd bang was dat haar schoonzoon niet veel goeds in zijn schild voerde. De weduwe Houet plagt dikwijls tegen haren zoon te zeggen: Pas toch op, dat gij nooit uwen naam op papier zet, als Robert u soms iets mogt willen laten teekenen.

Robert mompelt eenige onverstaanbare woorden. — Spreek toch harder, zegt de president. — Ik heb u immers reeds gezegd, antwoordt hij, dat ik mijne stem verloren heb.

Cheneraux, de portier in het huis waar Robert gewoond heeft. Eenige dagen na de verdwijning is Robert aan mijn raampje gekomen, met de woorden: Als gij ooit opgeroepen mogt worden, zult gij kunnen getuigen dat ik niet de deur uit geweest ben.

De President. Dat is bezwarend, Robert, dat is zeer bezwarend. Op dat oogenblik toch bestond er tegen u nog volstrekt geen verdenking.

Robert. (zeer zacht). Ik ben niet in staat .... Ik heb mijn geheele gedrag dat voor mij pleit .... Niet in staat.

De President. Spreek dan toch harder.

Robert. En ik ben mijne stem kwijt! Maar enfin, laat dan mijne borst vermoeid zijn als de zitting afgeloopen is. (Zijne natuurlijke stem hernemende:) Ik herinner mij niets van hetgeen deze getuige zegt; maar ik wil toegeven dat het mogelijk is. Het is reeds zoo lang geleden.

Vrouw Lecoq heeft Robert, op den dag van de verdwijning, lang in de wagenpoort zien staan. Toen hij haar later medegedeeld heeft dat zijne schoonmoeder nergens te vinden was, heeft hij er bijgevoegd: Hoe kan een mensch op zijn ouden dag nog tot zóó iets komen. En dat ongeluk is gebeurd, beste buurvrouw! terwijl wij hier zoo gerust te zamen aan het praten waren, weet gij nog wel? Overigens, als er u over gesproken mogt worden, kunt gij getuigen dat gij mij aan het kolenhok hebt zien werken. — Ik heb hem geen antwoord daarop gegeven, en ben het eten aan mijn man gaan brengen; want het gezigt van Robert maakte mij bang.

De President. Dat zijn toch vreemde voorzorgen geweest, Robert!

Robert. Ik zeg niet dat het onmogelijk is; maar ik herinner er mij niets van.

Vr. (aan de getuige). Hebt gij Bastien wel eens bij Robert zien komen? — *A.* Vóór de verdwijning wel, maar later niet meer.

Robert. Vrouw Lecoq heeft abuis, vrouw Lecoq heeft abuis.

Vrouw Verneuil. Deze getuige heeft hooren schreeuwen bij gelegenheid van de ruzie tusschen Robert en Bastien. Toen zij op dat geschreeuw de deur open deed, zeide Robert met een schijnheilig gezigt tegen haar: Ik speelde met mijn vriend Véron.

De President. Hoort gij dat, Robert?

Deze HOUTWERKEN liggen vlak aan de rivier, dus voor den afvoer zeer geschikt.

(973) ZANTHUIS & CO.

Op Zaturdag den 29sten Junij a. s.

des voormiddags ten elf uur,

zal door de ondergeteekenden ten hunnen kantore **bij inschrijving** worden verkocht:

67 pkn bladen JAVA TABAK

Hoofdmerk *Kebon Romo.*

OOGST 1860/61.

De monsters kunnen van af heden in het lokaal der HANDELSVEREENIGING alhier bezigtigd worden alwaar tevens de condities der verkoop ter inzage liggen.

SOERABAYA, **HILL BROEKMAN & CO.**
11 *Junij* 1861. (905)

De geannonceerde

VENDUTIE der 800 BALKEN,

zal alsnu plaats hebben op Maandag den 1 Julij aanstaande.

(945) HEIJMAN & CO.

EXECUTORIALE VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op den 2den Julij 1861.

ten kantore van de firma

J. F. VAN LEEUWEN & CO.

in de Chineesche kamp te Soerabaya.

zal aan den meestbiedenden worden verkocht:

Het Nederlandsche schoenerschip

SICILIE,

compleet met tuig en inventaris, gebouwd in 1848, groot 116 gemeten lasten, in goeden zeewaardigen staat, gevoerd door schipper T. C. SCHOL, thans liggende ter reede van Soerabaya.

Mr. W. s' JACOB.
(811) *Procureur.*

NB. Reeds een paar malen is abusivelijk gemeld *gebouwd* 1858, moet zijn 1848.

Op Woensdag den 3den Julij 1861.

ZAL DOOR

D. D. VAN BOEKHOLTZ,

voor rekening van de firma

ADAM & CO,

op publieke vendutie verkocht worden,

eene pas aangebragte ENGELSCHE FACTUUR bestaande uit de onderstaande goederen:

Karpetten.
Alcativen.
Dekens.
Groote spiegels.
Toiletspiegels met marmerenbladen.
Pleete wagentuigen voor 2 en 4 paarden.
do. bendijtuigen,
Dames- en heeren, zadels, kompleet.
Heerenhemden.
Fijne onderhemden.
Venstergordijnen met kwasten.
Modewaren.
Goudwerk.
Parfumerien eerste kwaliteit.
Kousen en sokken.
Handdoekengoed.
Wit broekengoed.
Gekleurd „
Neteldoek.
Japansche zijde.
„ waschstellen.
„ vazen.
Klamboegoed.
Patjols.
Tuinzaad.
Fijne naalden in dozen van 1 doz.
Americaansche zeep.
„ kaas.
Scheermessen.
Pennemessen.
Zagen.
Lijnwaden.
Roskammen.
Terpentijn.
Superieure sigaren, als:
No. 1 Colorados
Imperialen
Londres etc:
Eene nieuwe **Batav. Tentwagen**
Hoepel ijzer. enz. enz.

(985)

Geene goederen kunnen worden bijgebragt.

Alles daags te voren te bezigtigen.

HOUT-VENDUTIE

TE KETABANG.

De voor de maand Mei geannonceerde HOUT-VENDUTIE.

TE

KETABANG,

zal alsnu plaats hebben:

Zaturdag den 8sten Julij a. s.

zullende ruim **2000 BALKEN en DOLKEN,** ten verkoop gebragt worden.

(907) B. J. VAN ECK & CO.

Op de VENDUTIE

TE

KETABANG,

van den 8sten Julij,

zal nog worden verkocht voor rekening van belanghebbenden:

Eene partij BRANDHOUT en KROMHOUTEN.

(908) B. J. VAN ECK & CO.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

VERTREKDAGEN

DER STOOMBOOT OENARANG,

Gezagvoerder **S. van Hulstijn,**

gedurende de maand Julij zijn bepaald:

Van BATAVIA	naar	SAMARANG	den 3den en	19den
„ SAMARANG	„	SOERABAYA	„ 6den „	22sten
„ SOERABAYA	„	SAMARANG	„ 10den „	26 „
„ SAMARANG	„	BATAVIA	„ 12den „	28 „

De Agenten,
(986) **ADAM & CO**

HET STOOMSCHIP MENADO.

Kapt. **COUTERON.**

Vertrekt naar SAMARANG en BATAVIA, *op Zaturdag den 29 Junij.*

Adres bij,
(982) **W. CORES DE VRIES.**

VERTREK VAN SCHEPEN.

Met het snelzeilend en voor den overvoer van passagiers uitermate doeltreffend ingerigt Nederlandsch Campagne schip

ALCOR,

kapitein **J. J. VAN OPPEN,**

wordt passage naar *Rotterdam* aangeboden.

Het schip is voorzien van eene badkamer, vaart een geexamineerd geneesheer en heeft eene melkgevende koe aan boord.

Het vertrek zal plaats hebben uiterlijk *ultimo Julij* van *Pasoeroean.*

Nadere inlichtingen te bekomen bij den gezagvoerder in het MARINE HOTEL of bij

De Agenten,
(974) **FRASER EATON & CO.**

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het Nederlandsch barkschip

NEDERLAND & ORANJE,

kapitein **L. F. van Ruijven,**

Het schip is bijzonder goed ingerigt voor den overvoer van passagiers en voorzien van een geexamineerden scheepsdoctor.

Nadere informatien bij den Gezagvoerder te Probolingo en Pasoeroean en alhier bij

De Agenten,
(980) **B. J. VAN ECK & CO.**

MUZIJK GENOOTSCHAP

ST. CECILIA.

Vocaal en instrumentaal

Op Vrijdag den 28sten dezer des avonds ten acht ure, in het voorlokaal van het KOMEDIE-GEBOUW toegankelijk voor heeren leden en hunne dames.

Namens de Directie.
De Secretaris,
(971) **VAN SCHREVEN.**

LOGE DE VRIENDSCHAP.

LEERLING RECEPTIE

en

viering van het ST. JANSFEEST,

op Zaturdag 29 Junij 1861.

Alle daartoe geregtigde Broeders worden uitgenoodigd dezelve bij te wonen des avonds ten 7 ure in het LOGE-GEBOUW te *Toendjoengan* nabij *Simpang.*

Namens den R.·. M.·.
De Secretaris,
(970) **MAC LENNAN.**

Robert. Ik heb het niet goed verstaan; ik ben een weinigje doof.

De beëedigde schriftkenners Miët en Oudard verklaren, de eerste, dat de gewaande brieven van de weduwe Houet niet geschreven kunnen zijn door een van al de personen, wier schrift men hem gegeven heeft ter vergelijking; de andere, dat de onder de beide brieven gestelde naamteekeningen zeer veel overeenkomst hebben met die van de weduwe Houet, en dat zij zeer wel door haar zelve er onder gezet kunnen zijn.

De advokaat-generaal doet mijnheer Oudard opmerken dat hij negen jaren geleden, juist het tegenovergestelde als zijn gevoelen heeft opgegeven.

Deze bijzonderheid levert op nieuw het bewijs hoe weinig er, in zake van schrifturen, met zekerheid is af te gaan op de verklaringen van deskundigen.

Zekere vrouw *Saintin*, die eens op een dag met Bastien in den tuin van het huis in de Vaugirard-straat heeft gewandeld, verklaart dat zij daar slechts éénen keer geweest is. De tuinman *Victor*, nu, heeft Bastien vier keeren in den tuin gezien, met eene oude, kleine dikke vrouw, die eenvoudig in de kleeren was en tusschen de vijftig en zestig jaren kon tellen. Die vrouw kan onmogelijk vrouw Saintin geweest zijn. De kleine oude vrouw, zegt Victor, was goed gevuld hier (dit zeggende wijst hij op zijne borst).

Men lacht terwijl men vrouw Saintin aanziet, die mager en vleeschloos is in de hoogste mate.

Bastien; opgewonden. Ik zweer bij al wat heilig is onder de zon, dat ik slechts éénen keer daar geweest ben met vrouw Saintin.

Mr. Hardy, advokaat. De acte van beschuldiging spreekt van ongeoorloofde betrekkingen tusschen Bastien en de vrouw van Robert. Wilt gij dat Bastien opentlijk daarvoor zal uitkomen? Wie die andere vrouw is geweest is gemakkelijk te raden.

Victor. Ik durf er allebeide mijne handen voor opsteken, dat hij vier keeren in den tuin geweest is met eene vrouw, met wie hij van de fruitboomen gegeten heeft.

Vr. (aan Victor). Bragt gij uwe gereedschappen mede? — A. Neen, de tuinmans-gereedschappen behoorden bij het huis.

Vr. (aan Bastien). Dus behoefdet gij geen gereedschappen te koopen? — A. Ik geloof dat de tuinman abuis heeft.

Thans is de beurt aan de geneesheeren, om, als deskundigen, hunne verklaringen af te leggen. Twee knechten nemen het geraamte, en ontdoen hetzelve van het groene kleed, waarmede het tot dusverre bedekt is geweest. Eene levendige spanning maakt zich meester van het publiek; want het geraamte, getuige en handelend persoon in dit regtsgeding, werkt oneindig meer op de verbeelding der toehoorders dan de twee alledaagsche gezigten van Bastien en Robert. Zoodra het groene kleed afgenomen wordt en de door den heer Dumoutier ineen gezette beenderen zigtbaar worden, staan al de dames op, en rigten met gretigheid hare lorgnetten naar dat afzigtelijke voorwerp, welks beenderen niet eens schoon gemaakt zijn.

De beschuldigden verblikken of verblozen niet. Het gelaat van Bastien alleen schijnt nog iets matter bleek te worden. Maar Robert is huiveringwekkend door het bewegeloos strakke van zijnen blik.

De President. Beschuldigden, ziedaar het sombere overschot. Herkent gij die beenderen, die opgegraven zijn in den tuin in de Vaugirard-straat?

Bastien, binnensmonds. Wij hebben ze gezien.

Robert keert zijn hoofd om.

De geneesheeren Bois de Loury, Marc en Dumoutier, en de scheikundigen Barruel en Chevallier zijn eenparig van oordeel, dat uit den staat van die overblijfselen is op te maken, dat het een individu is geweest van het vrouwelijk geslacht tusschen de zestig en zeventig jaren oud, en dat die vrouw omstreeks twaalf jaren geleden begraven is; dat het korte hoofdhair, hetwelk nu egaal geelwit was, indertijd rood moest geweest zijn en gedeeltelijk wit geworden door ouderdom; dat hare tanden lang en sterk waren geweest; en dat hare gestalte eene lengte gehad kon hebben van hoogstens 4 voet 8 duim. Het touw, dat nog om de halsbeenderen zat, wordt aan den Jury ter bezigtiging voorgelegd: de geneesheeren verklaren dat het gediend heeft tot worging en niet tot opbanging.

Na deze verklaringen, die eenen langdurenden indruk te weeg brengen op het publik, wordt het getuigen-verhoor hervat.

(*Wordt vervolgd.*)

Blijkens akte op heden ten overstaan van den Notaris MR. T. A. KLINKHAMER verleden, is onze te Soerabaya canterende handelsfirma

MAC MILLAN MARTEN & Co.

in liquidatie overgegaan, met benoeming van de heeren J. STEEL en MR. W. H. s' JACOB zoo gezamelijk als elk afzonderlijk, tot vereffenaars der zaken.

SOERABAYA, MAC MILLAN MARTEN & CO.
den 22sten Maart 1861. (976)

Eene GOUVERNANTE, geëxamineerd in de **Hollandsche** en **Fransche** talen en bijbehoorende wetenschappen, wenscht zich zoo spoedig mogelijk geplaatst te zien.
Adres Letter **H.** aan het bureau dezer Courant.
(965)

In de betrekking van OPZIENER op een **Tabaks-etablissement** in den Oosthoek, adres sub Letter **W.** bij de heeren ADAM & Co is *voorzien.*
(987)

Personen bekend met onze koloniale aangelegenheden en bereid om tegen billijk honorarium daarover *leadingartikelen* **aan een dagblad te leveren, of wel genegen om zich met de geheele redactie van dat blad te belasten en zich bij de zaak te interesseren, gelieven zich persoonlijk dan wel schriftelijk te wenden aan**

De uitgevers van den Oostpost,
(991) **LE ROY & CO.**

TE HUUR

Het **HUIS** vroeger geoccuppeerd door Mevrouw wed. GERSOM ad *f* 200.— 's maands.

dan wel

Gemeubelde of ongemeubelde kamers, met of zonder kost.

Te bevragen bij
(988) **F. SCHMID.**

UIT DE HAND TE KOOP

Eene gebruikte **BENDY** met **BENDYPAARD,**

à *f* 350.—

Adres Letter **L.** Bureau dezer. (910)

TE KOOP

Een **BENDY** met een goed GEDRESSEERD PAARD.
Uitgever dezes. (999)

TE KOOP

Op billijke voorwaarden eene gerenomeerde

TOCOZAAK,

op een der beste standen van Soerabaija, des verkiezende met dezelfs WOONHUIS, te huur of te koop.
Nadere informatien te bekomen bij de uitgevers dezes. (840)

OP NIEUW ONTVANGEN
HOLLANDSCHE ROOKTABAK.
GOUDSCHE PIJPEN.
EINDHOVENSCHE SNUIF,
EN
MANILLA SIGAREN.
bij
(990) **L. W. VAN DER ZWAAN.**

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Huidziekten. — In de Oostersche landen waar, door de buitengewoon groote hitte deze ziekten gedurig heerschen, en in Java in het bijzonder, is de kwaadaardigheid dezer lastige ongesteldheden waarlijk rampspoedig, veroorzaakt somtijds door derzelver bovenmatige ontsteking hevige koortsen. Voor alle klassen van huidziekten hoe ingeworteld ook, zijn de ZALF en PILLEN van HOLLOWAY een zeker genees— en heelmiddel. Terwijl de ZALF door de huid dringt even als water door de grond ingezogen wordt, herstellen en zuiveren de PILLEN het bloed, en dus oefenen ze tegelijkertijd eenen wonderbaren genezenden invloed uit op de buitenste laag der huid en het binnenste merg der beenderen.
Het groote voordeel van deze algemeene handeling over plaatselijke aanwending is, dat de ziekte volkomen genezen en uitgeroeid wordt en niet van buiten tot naar sommig inwendig orgaan gedreven wordt.
Ad. *f* **1,—** *f* **3,—** en *f* **5,—** per doos of pot, naar gelang van derzelver grootte, bij
(914) **LE ROY & CO.**

MET TOESTEMMING
VAN
CIVIELE EN MILITAIRE AUTORITEITEN.

OP DE ALGEMEENE AANVRAAG VAN HET PUBLIEK VAN SOERABAYA ZAL

Het Italiaansch Genootschap,

Op Vrijdag den 5den Julij a. s.

EENE TWEEDE GROOTE VOORSTELLING GEVEN VAN:

DE VEROVERING VAN CORINTHE ONDER MAHOMET II.

Tooneelspel in 2 bedrijven, gemengd met zang en Tableau door den Heer BOREL.
Nieuwe costumes—Nieuwe décoratiën door den Heer SCOPPINI.
Het gezang zal geaccompagneerd worden door de Muzijk van het 6e *Bataillon Infanterie.*

PERSONEN.

Mahomet II	ZAFFIGNANI.
Cléomène, Hoofd der Grieken	BOREL.
Neocles, Jonge Krijgsheld	PIERAGNOLI.
Adraste, Vertrouweling van Cléomène	CALABRESINI.
Omar, Generaal van Mahomet	CROCI.
Palmyra, Dochter van Cléomène, verloofde van Neocles	SCOPPINI.
GRIEKSCHE EN TURKSCHE SOLDATEN.	

PAUZE.

2de Gedeelte.

TABLEAUX VIVANTS, veranderd door verscheidene gymnastische oefeningen, en bovennatuurlijke kracht, geheel nieuw naar de wijze der gebroeders Nicoletti van Rome.
BUITENGEWONE PLASTISCHE OEFENINGEN, vertoond door Pieragnoli.
GROOTE COLONNE VAN POMPÉUS, vertoond door Zaffignani, Pieragnoli, Calabresini en Smit
BUITENGEWONE PYRAMIDE VAN ACHT PERSONEN, ondersteund door den Hercule Zaffignani.
ANDERE BUITENGEWONE PYRAMIDE van Elf personen, ondersteund door Zaffignani en Tomali.

3de Gedeelte.

FARCE ET PANTOMIME.
CAUSERIES AU PARTERRE, OU FUNERAILLES ET DANSES.

Het schouwspel zal geeindigd worden door het vertoonen van een groot Tableau, en door het zingen van een Vaderlandsch lied door de Lanciers van den Generaal GARIBALDI op de *Italiaansche Onafhankelijkheid*, geschreven door den Generaal zelven.

PRIJZEN DER PLAATSEN.

Heer of Dame	*f* 3.—
Kinderen onder de 10 jaren	„ 2.—
Onderofficieren	„ 1.½
Manschappen	„ 1.—

N. B. Plaatsen kunnen besproken worden in het Schouwburg-gebouw **op den 4den** en **5den Julij** van des voormiddags 7 uren tot 2 uren 's namiddags, tegen betaling van *f* 0,50. Ook zal aldaar te verkrijgen zijn eene vertaling in het Hollandsch van de verovering van Corinthe en van het Vaderlandsch lied van den generaal *Garribaldi*, ieder tegen betaling van *f* 0,25. (993)

Aanvang om acht uur precies.

BENOEMINGEN, BESLUITEN enz.

JAVASCHE COURANT
van den 22sten Junij 1861, nº. 50.

BATAVIA, *den 20sten Junij* 1861 (No. 21.)

Gelezen, enz.
Is goedgevonden en verstaan:
Eerstelijk: Te bepalen, dat het bureau van den hoofdingenieur van het stoomwezen in *Nederlandsch Indie* voorloopig zal worden overgebragt naar Soerabaija, en zulks tot tijd en wijle het personeel bij dien tak van dienst voltallig zal zijn volgens de formatie, vastgesteld bij het besluit van 3 Februarij 1861 no. 51 (staatsblad no. 2), als wanneer dat bureau weder zal worden gevestigd te Batavia.
Ten tweede: enz.
Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 6den Mei 1861, La. Apz, no. 14, is aan den heer H. H. Schiff, laatstelijk predikant bij de protestantsche gemeente te Soerabaija, thans met verlof in Nederland, verleend eene nadere verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Civiel-Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den eersten kommies bij de directie der producten en civiele magazijnen J. van Slooten.

ONTHEVEN:

Eervol, van de hem opgedragene waarneming der betrekking van administrateur der steenkolenmijn Oranje-Nassau, de ingenieur der tweede klasse bij het mijnwezen in Nederlandsch-Indie S. Schreuder.

BENOEMD:

Tot lid in den raad van justitie te Batavia, de substituut-officier van justitie bij dien raad, mr. A. R. Blom.
Tot lid in den raad van justitie te Soerabaija, de officier van justitie bij den raad van justitie te Padang, mr. W. Tadema.
Tot administrateur der steenkolenmijn Oranje-Nassau J. J. H. Woesthoff, laatst kommies op het residentie-kantoor te Riouw.

TOEGEVOEGD:

Aan den resident van Bagelen, de ambtenaar C. Th. Toorop, thans ter beschikking van den resident van Soerabaija.

Militair Departement.

GOEDGEKEURD:

dat door het Militair-departement.

IS GEPLAATST:

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 3de bataillon, de kapitein V. J. Speltie, laatstelijk van het 2de bataillon.

ZIJN OVERGEPLAATST:

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 7e bataillon, de kapitein K. F. van Langen, van het garnizoens-bataillon der Moluksche eilanden;
Bij het 12e bataillon, de eerste luitenant R. D. W. Koops, van de militaire school te Meester Cornelis;
Bij het 16e bataillon de eerste luitenant J. J. H. de Bode, en de tweede luitenant J. J. Willems, beiden van het 15e bataillon;
Bij het 17e bataillon, de eerste luitenant R. P. M. van Alderwerelt, van het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden en de tweede luitenant D. M Kaakebeen, van het 15e bataillon;
Bij het garnizoens-bataillon der Moluksche eilanden, de kapitein C. G. Heijligers, van het 5e bataillon;
Bij de militaire school te Meester Cornelis, de eerste luitenant W. J. Vervloet, van het 12e bataillon, met bepaling, dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd „à la suite";

BIJ DE ARTILLERIE.

Bij het materieel, de eerste luitenant van het personeel A. R. W. Geij van Pittius.

BIJ DE MILITAIRE ADMINISTRATIE.

Als adjunct-intendant, de eerste luitenant kwartiermeester G. Pabst.
Als adspirant intendanten, de tweede luitenants kwartiermeester G. L. C. F. Hees, A. A. La Gordt Dillié, A. L. Weddik, S. H. Kuijpenga en J. Valk.

Marine Departement.

GEDETACHEERD :

Bij de fabriek voor de marine en het stoomwezen te Soerabaija, de bij de algemeene dienst van het stoomwezen in Nederlandsch-Indie benoemde ingenieur der eerste klasse G. H. L. van Oordt wordende hij geheel ter beschikking gesteld van den directeur van genoemde fabriek.

NEDERLANDSCH INDIE.

Soerabaya, den 27sten Junij 1861.

TELEGRAM.

Civiel-Departement.

BENOEMD :

Tot president van den raad van justitie te Amboina, het lid in den raad van justitie te Soerabaija Mr. R. van Goens.

Militair Departement.

BEVORDERD :

Tot kolonel, chef van den generale staf F. W. R. Jonkh. Flugi van Aspermont.

Tot officier van gezondheid der tweede klasse de officier van gezondheid der derde klasse, S. Hartog.

VERLEEND :

Een tweejarig verlof naar Nederland aan den kapitein der infanterie W. R. H. Tergau.

HERSTELD :

In activiteit de tweede luitenant der infanterie A. Rozenraad.

— Heden morgen zijn op vendutie verkocht 39 stuks Sydney paarden welke gemiddeld opbragten *f* 283.— per stuk, terwijl de hoogste prijs besteed werd voor een ruin *f* 580.— en de laagste voor eene merrie *f* 130.—

Vier melkgevende koeijen alle met kalveren behaalden *f* 375,—, *f* 365.—, *f* 385.—, en *f* 515.—

Op deze vendutie werden mede voor uitvoer verkocht 4 kisten, inhoudende 130 geweren, staande in entrepôt, waarvoor gemiddeld circa *f* 3.38 per stuk is besteed.

BATAVIA. — Wij kunnen mededeelen, dat a. s. Maandag ochtend, den 24sten dezer de 3 nog overige kompagnien van het 7de bataillon naar Bandjermassing zullen vertrekken.

(*J. B.*)

Telegram van den *Java Bode*. TEGAL. — 22 Junij 's morgens. De nieuwe Wedono van Krandong, een actief en braaf ambtenaar, en die, zooals gebleken is zich niet in het minste met knoeijen of knevelarijen inliet, was in hoofdzaak wat al te actief voor eenige dessahoofden, want hij ging den aanplant van het Suikerriet aan de kanten en in het midden der velden even goed na. Vele dessabewoners koopen hunne diensten af voor eene zekere som in het jaar en met het overige volk en wat huurlingen ziet de Bukkel (dessahoofd) de zaak dan te redderen, dat natuurlijk moeijelijk gaat met een actieven Wedono. Deze schijnen nu de bevolking te hebben opgeruid, om te gaan klagen over de gestrengheid van den Wedono (distrikthoofd) en te vorderen dat die ontslagen of verplaatst werd. Bij nader onderzoek bij de laatste demonstratie, toen zelfs de belhamels waren afgezonden, was er geen enkele man die iets ten laste van den Wedono inbragt en verklaarden de meesten, dat zij aan de demonstratie deelnamen, omdat anderen het ook deden.

Het bestuur schijnt van den beginne af aan op de hoogte van de zaak te zijn geweest, en van daar zooveel geduld en zachtmoedigheid betoond te hebben en een der belhamels vroeg bij de afstraffing vergiffenis en verzekerde, dat zijne nakomelingen tot in het achtste geslacht zich tot zulke handelingen niet zouden laten verleiden.

De bevolking is rustig aan het werk en men hoort er niet eens meer over spreken.

— Ten vervolge van het telegraphische berigt, voorkomende in ons laatste nummer, deelen wij het volgende mede: De *Agatha Maria* is totaal vergaan ten Zuid-Oosten van den vlaggestok te Karang-Polong. Van de lading is niets gered kunnen worden, daar het schip zeer spoedig na den derden stoot is vol geloopen. Equipage en passagiers hebben alles verloren en zijn, ontbloot van het noodige, aan den wal gebragt.

— Wij zien ons weder in de gelegenheid gesteld om ten aanzien van de Artillerie-Constructie-winkel te Soerabaija eenige bijzonderheden mede te deelen.

Smederij. Even als in vorige jaren heerschte in 1860 in deze werkplaats voortdurend veel bedrijvigheid om aan de uitgebreide bestellingen te voldoen.

De werkzaamheden, die door netheid en juistheid van bewerking uitmunten, getuigen van de vorderingen, die voortdurend door de Javaansche werklieden onder de leiding van het over hen gestelde opzigtvoerend personeel worden gemaakt.

Timmermans-winkel. In het afgeloopen jaar werden 186,810 kub. ellen contructie-hout aan affuiten en veelsoortig materieel verwerkt.

Ook in dit ambacht waren de vorderingen der werklieden belangrijk, merkbaar aan de groote aflevering en de zuiverheid van bewerking der voorwerpen.

In het bezit geraakt van een nieuw ruim en luchtig locaal voor dit ambacht was men in de mogelijkheid het aantal inlandsche timmerlieden te vermeerderen.

Wagenmakerij en kuiperij. In deze werkplaatsen heerschte even als in het jaar 1859 ook in het afgeloopen jaar veel drukte en bedrijvigheid door de belangrijke aflevering van raden, voertuigen, zadels en draagbokken.

Het kuipers-ambacht leverde in 1860 weder de belangrijke hoeveelheid van 3860 stuks vaatwerk af ten dienste der artillerie en der militaire administratie, alles even net en sterk bewerkt.

Aan constructie-hout werd in deze beide werkplaatsen gedurende het jaar 1860 verbruikt 305 $^{6464}/_{1000}$ kub. ellen, benevens alle bruikbare afval.

Instrumentenmakerij. De voornaamste werkzaamheden in deze werkplaats bestonden uit den aanmaak van schuif en andere opzetten tot vesting- en veldgeschut en van slagtoestellen, die allen met de meeste zorg en netheid waren afgewerkt en van de bekwaamheid der werklieden, meest Javanen, getuigden.

Onder de leiding van den bekwamen opziener werden proeven genomen met het persen van holle puntkogels voor tirailleur-geweren, die met de gebrekkige middelen, welke hem ten dienste stonden, zeer goed uitvielen.

De vijlenkapperij maakte onder zijn toezigt mede goede vorderingen.

In het jaar 1860 werden ten dienste der artillerie en geweermakers-ateliers, zoo mede voor de genie en eigen gebruik 4535 vijlen gekapt.

Door de kogelpersen werden opgeleverd 3,000,000 stuks, waartoe werd verbruikt.

lood (staaf-)	. . . .	73344 pd.
lood (onregelmatig)	.	12425 „
lood (plat-)	. . . .	2594 „
te zamen	. .	88363 pd.

Bij het omsmelten bekwam men slechts eene hoeveelheid van 2725 pd. loodasch, welke echter bij herleiding weder opleverde 2301 pd. lood of 81 pCt., waardoor het werkelijk geleden smeltverlies op de gansche hoeveelheid op 1437 pd. of 1.6 percent kwam te staan.

Het grooter smeltverlies in 1860 dan in 1859 moet worden toegeschreven aan de betrekkelijk mindere productie loodasch uit eene grooter verbruikte hoeveelheid lood, hoogstwaarschijnlijk het gevolg van minder zuiver lood, zijnde er ook circa 2400 pd. oud platlood meer verbruikt dan in 1859.

Metaal-en hout-draaijers-winkel. De werkzaamheden werden in deze werkplaats onafgebroken voortgezet. Onder vele andere metaal-en houtwerken werden o. a. voortgebragt 500 houten klossen tot diverse kogels, 1400 idem tot granaten, 83 idem tot granaatkartetsen, 3220 ledige buizen, 80 spiegels tot mortieren, 1000 houten aanvullingskogels, 6 sasbakken, 14 kardoesrolders.

Het verbruik aan djati-hout in deze werkplaats beliep in het afgeloopen jaar circa 28 kub. ellen.

IJzergieterij. Door gebrek aan bestellingen heerschte in deze workplaats niet zoo veel bedrijvigheid als gewoonlijk.

Behalve eenige bestellingen ten dienste der genie, bepaalde zich het werk tot het gieten van eenige onderdeelen tot affuitage en ander artillerie-materieel of werktuigen, holle en volle projectielen, waaronder de belangrijke hoeveelheid van 517700 kartetskogels.

In 1860 werd versmolten eene hoeveelheid van 289270 pd. ijzer, als

88800 pd. ijzer no. 1, nieuw
200470 „ „ „ 2, oud

waarvan 152570 pd. ijzer afkomstig van mislukte voorwerpen en afgekeurde kanons, projectielen, giettappen enz., waartoe eene hoeveelheid van 85600 pd. kokes ter omsmelting is benoodigd geweest.

Kopergieterij. De bestellingen van allerlei aard in brons en messing gaven aan deze werkplaats vrij groote bedrijvigheid. Behalve een groot aantal voorwerpen ten dienste der affuitage in het algemeen, bestond het werk voornamelijk in remontstukken tot draagbare wapenen en harnachementen, die allen even zuiver en goed gegoten waren.

Japansch koper werd in het geheel niet verwerkt.

Aan oud brons, koper, messing rommel daarentegen respectievelijk 1726 en 1057 ponden.

Tot het persen van ronde geweerkogels werden in dit jaar slechts aangegoten 186123 looden staven.

Zadelmakerij. De aflevering van harnachementen en ander artillerie-materieel was buitengewoon groot te noemen.

De lederwerken onderscheidden zich allen door hechtheid en netheid van bewerking en strekten den vervaardigers tot eer.

Er werden in 1860 bereid 2099 vellen leder, waarvan 201 stuks ten behoeve der artillerie en 489 stuks aan de kavallerie werden verstrekt. De overigen dienden tot eigen verbruik.

Verwerij. Voortdurend was hier de noodige drukte met het verwen van het artillerie-materieel, zoo mede het vaatwerk voor de militaire administratie en het zwart verwen van al het ijzerwerk.

Voornamelijk verschafte de belangrijke aflevering van kartetsen het noodige werk aan de letterzetters.

Pyrotechnische werkplaats. De werkzaamheden bestonden voornamelijk uit den aanmaak van slaghoedjes, percussie-granaten van 60 en 33 pd. ten dienste der marine, granaatkartetsen van 24 pd. 15 dm. 12 pd. 12 dm. wrijving-pijpjes.

Na de herhaalde ontploffingen op de slaghoedjes-pers van Goossens, werd in Januarij 1860 een aanvang gemaakt met het vullen der slaghoedjes, volgens de nieuwe vulinrigting, doch met het telkens wijzigen der ladingsplaats tot dat men die op de juiste en gewenschte dikte voor de lading der slaghoedjes had bepaald, verliepen er nog een paar maanden, eer men met het vullen geregeld kon voortgaan.

Ook veroorzaakte het breken der zamengestelde as van genoemde pers een groot oponthoud in den aanmaak van slaghoedjes, alsmede het dikwijls vernieuwen der stempels, zoodat er slechts 1½ millioen hoedjes werden afgeleverd, die aan de keuring en beproeving in alle opzigten voldeden.

Bij goed werken der pers kunnen er 50,000 ledige slaghoedjes daags worden aangemaakt, doch gemiddeld kan men dit niet hooger dan 30,000 stellen.

Voorts werden gedurende 1860 proeven genomen met verschillende soorten van wrijvings-pijpjes, die echter tot de uitkomst leidden, dat de Fransche en Pruissische steeds de voorkeur verdienen.

De proefnemingen met water-glas, toegepast op hout, steen, touw, linnen, saai, borstels enz. als behoedmiddels tegen het indringen van vocht en het ongedierte hebben geene voldoende zekerheid opgeleverd.

Ook werd dit vocht aangewend op linnen-, wollen, stoffen en papier om deze onbrandbaar te maken.

Deze proeven hadden voornamelijk ten doel om ze in toepassing te brengen op de kleeding der buskruid-molengangers ten einde hen bij mogelijke ontploffingen van saasen tegen brandwonden te vrijwaren.

Het getal werklieden, die in de verschillende ambachten werden te werkgesteld bedroeg in 1860, 185543 of 618 man daags.

(*J. C.*)

NEDERLAND.

AMSTERDAM, 29 April. — De Pruisische en de Russische regeringen hebben besloten eene groote meting te laten doen ter bepaling van de lengte tusschen de Caspische Zee en den Atlantischen Oceaan. Die werkzaamheden zijn door de gemelde regeringen opgedragen aan den luit.-generaal Bayer en twee hem toegevoegde officieren. Tot verbinding van het Pruisische en Belgisch-Nederlandsche stelsel van driehoeksmeting zullen de operatien zich langs de Zuidelijke grens van ons Rijk uitstrekken, waartoe men over geheel Nederlandsch Limburg de gelegenheid tot het opstellen der instrumenten wenscht te hebben, meer bepaald de plaatsen en torens Nederweert, Sittard en Roermond. Van de zijde van Belgie zijn de werkzaamheden opgedragen aan de nagemelde Belgische officieren: den maj. Diedenhoven, den kapt. Ferrier en den luit. Crousse, allen van den staf, onder de leiding van den gen.-maj. Nerenburger. In de maand Mei zullen de operatien plaats hebben en zijn de betrokken gemeentebesturen in Limburg van wege den minister van binnenl. zaken verzocht, de taak te vergemakkelijken en vrijen toegang te verleenen.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	Flag	Naam van het Schip	den Gezagvoerder.	Grootte van 't schip in Lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Junij 26	Ned. Ind.	Abool Haer.	Sech H. Banjardana.	106	Pasoeroean.	18 Junij.	geen.	Soerabaya.	Gezagvoerder.
„ 27	„ „	Fathool Manan.	Sech S. b. Oem. Alkatrie.	130	Samarang.	15 „	„	„	„

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsche	Sicilie.	Schol.	Macasser.	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Maasstroom.	Mellema.	Nederland.	„ „ „ „ „
„	Prins Hendrik.	J. Verloop.	„	B. van Leeuwen & Co.
„	Rhijnvis Feith.	Lammerts.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
Bremersche	Etha.	Buschman.	„	„ „ „ „
Nederlandsche	Alcor.	Oppen.	Nederland.	„ „ „ „
Engelsche	Launceston.	Haijes.	Onbepaald.	„ „ „ „
„	Scotch Lassie.	Kennedy.	„	Hill Broekman & Co.
„	Cito of Glasgow.	J. Cannaghan.	Singapore	„ „ „ „
„	Spartan.	Griffin.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsche	Galilei.	T. C. H. Kock.	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
Engelsche	Lorenzo Sabine.	Th. Devine.	Australia.	„ „ „ „
Nederlandsche	Stad-Zierikzee.	Klein.	Rotterdam.	B. Kopersmit & Co.
„	Eensgezindheid.	de Waal.	Nederland.	„ „ „ „
„	Staatsraad van der Hoeven.	J. Heijmeriks.	Rotterdam.	Mathieu Ebbs Ruys & Co.
„	Waalstroom.	Millink.	Nederland.	E. Ten Brinck & Co.
„	Stad Assen.	Haverbult.	Onbepaald.	Schimmelpenninck & Co.
„	Hendrina.	Pompe.	„	„ „ „
„	Ulysses.	Mollinger.	„	„ „ „
„	Helen Louisa,	M. J. Meijer.	Grissee.	Adam & Co.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *f* 16.— Nominaal.
KOFFIJ per picol Nominaal.
RIJST (carga) per koijangs *f* 125.—
RIJST (witte) „ „ „ 150.—
ARAK per legger Nominaal.
WISSELKOERS 99½ part.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST

In het Kerkgebouw,
Zondag den 30sten Junij 1861.
's Morgens te half negen ure.
Ds. VAN STEEDEN.
Bevestiging van een Diaken.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST

Zaturdag 29 Junij 1861.
FEESTDAG van de H. H. APOSTELEN PETRUS en PAULUS.
De Hoogmis om 7 ure.
Eene stille dienst om 8¾ ure.

Zondag den 30sten Junij 1861.
Eerste H. Dienst te 7 ure.
De Hoogmis te 8½ ure.
Het Lof 's avonds te 6½ ure.

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO TE SOERABAYA

gegeven. De Regering acht zich niet bevoegd tot een onderzoek naar hetgeen de Nederl. Handelmaatschappij als bijzondere instelling doet in eene zaak, waarin de Regering niet betrokken is. (Dit antwoord slaat op de ondersteuning door de Handelmaat., verleend wordende aan het dagblad *Neerlandsch-Indie*). Omtrent de Delftsche academie deelt de Minister mede, dat door den directeur dier academie bij de Regering aanhangig is gemaakt een ontwerp-reglement voor die inrigting. Daarin is gehandeld over een „Indisch hotel" met bestemming tot huisvesting (tegen betaling) van dat gedeelte der kweekelingen, hetwelk voor de Indische dienst bestemd is; dat zijn voorganger daaromtrent als zijn gevoelen heeft medegedeeld dat hij daarvan geen voorstander is, maar er zich bij nederlegde, doch geene termen vond om daartoe eene bijdrage uit de koloniale fondsen aan den koning voor te stellen. De Minister vereenigt zich met deze zienswijze. Daar de Delftsche academie echter ressorteert onder het Departement van Binnenlandsche zaken, acht de Minister het niet noodig hieromtrent thans in verdere ontwikkeling te treden.

Omtrent den nieuw te benoemen Gouverneur-Generaal wordt niets naders vernomen dat eenige graad van waarschijnlijkheid bezit. Toch heeft de heer Elout bij de behandeling van het batig slot herinnerd aan de zedelijke verantwoordelijkheid van het Gouvernement en dat de vertegenwoordiging der natie in benoemingen, b. v. in die waarop de minister van kolonien welligt zoo grooten invloed zal uitoefenen, *nog hoogere belangen ziet dan die van bijzondere personen.*

Deze laatste woorden in verband met de verspreide geruchten waren zeker niet van belang ontbloot, en ofschoon de minister er niet op geantwoord heeft, zal hij ze toch in zijn geheugen hebben geprent. De optreding van den heer Loudon in de kamer was zeer goed. Hij praat niet veel, maar geeft kort en zakelijk inlichting op gedane vragen. Hij heeft de vrachtvermindering cordaat verdedigd en gezegd dat hij er niet op terug zou komen.

Hij heeft eene nieuwe emancipatiewet voor de West toegezegd; verzekerd dat er maatregelen genomen zijn om het misbruik van toenemend opiumverbruik te matigen. Zijne taak zal echter bij de discussie over de begrooting moeijelijker en van langer duur zijn gelijk het zich naar aanleiding der straks aangestipte hoofdpunten, laat aanzien.

Nog iets in verband met het cultuurstelsel.

De *Arnhemsche Courant* die in den laatsten tijd vele koloniale onderwerpen behandelde, bevat in haar jongste nommer eenige uitkomsten van het gouvernements cultuurstelsel, ten betooge der noodzakelijkheid tot bescherming en uitbreiding der particuliere industrie.

Wij ontleenen daaraan de volgende cijfers:

Het kultuurstelsel had het in de eerste tien jaren tot eene aanzienlijke hoogte gebragt. In 1843 leverde het reeds 1,048,411 pikols koffij; maar sedert is de onmagt van dat stelsel om de productie uit te breiden en te vergrooten ten volle gebleken. Slechts in de jaren 1851,1854, 1855 is de industrie even groot geweest als in 1843, doch in de overige vijftien verstreken jaren bleef de oogst beneden dat cijfer. In 1858 bedroeg de geheele koffijoogst 896,141 pikols! Kan men in die uitkomst, in deze *vermeerdering* van 's lands inkomsten, waarop zoo veel geroemd wordt (uitsluitend het gevolg van hoogere marktprijzen), ook *vermeerdering* van handel en scheepvaart opmerken, zooals aan de natie herhaaldelijk onregte wordt voorgespiegeld?

Daarentegen leert diezelfde geschiedenis, ten aanzien der vrije industrie, dat de theeproductie van het kultuurstelsel nooit meer (tot 1850) heeft bedragen dan 961,081 ponden, doch zoodra men in 1850 die dwangcultuur ophief en voor 9/10 aan particulieren met vrijwillige arbeiders overliet, steeg de productie aanzienlijk per jaar, en bereikte in 1858 niet minder dan 2,060,104 ponden, met 18 fabrieken van 2,582 bouws.

Dat is de dubbele hoeveelheid van het product dat het kultuurstelsel van 3000 bouws met 51 fabrieken heeft kunnen verkrijgen. Die uitkomsten zullen toch wel van eenige beteekenis wezen.

De indigo-kultuur is van 1,461,627 ponden in 1843, gedaald tot 614,748 ponden in 1857, onder de werking van het kultuurstelsel. Men moest de aanplantingen aanzienlijk verminderen, omdat de bevolking schromelijk bij die kultuur verarmde.

Terwijl daarentegen de vrije industrieën in slechts *éene* residentie (Djocjocarta) de productie van 150,000 ponden in 1849, tot 405,000 ponden in 1857 hebben opgevoerd, dat is slechts een derde minder, in éene enkele residentie, en met vermeerdering van de welvaart der bevolking, verkregen, dan het kultuurstelsel in zeven residentien, met zoo veel meer duizende arbeiders die tot de diepste ellende vervielen, heeft kunnen verkrijgen.

De tabaks-contracten van het gouvernement worden zoo ondragelijk drukkend voor de bevolking, dat men de 29 ondernemingen, leverende 30,292 pikols in 1847, tot op 13 moest inkrimpen, die in 1858 slechts 21,739 pikols leverden, terwijl de particuliere industrie, die in 1847 nog niets aan de markt bragt, in 1858 ruim 48,000 picols tabak produceerde en sedert dat cijfer nog ver overtroffen heeft in weerwil van de tegenwerking van het gouvernement.

Er is een nieuw tijdschrift op koloniaal gebied verschenen, ten titel voerende *Koloniale Jaarboeken*, maandschrift tot verspreiding van kennis der Nederlandsche en Buitenlandsche overzeesche bezittingen te Zutphen bij W. Thieme en te Batavia bij H. M. van Dorp. Het stelt op den voorgrond dat slechts een der vele tijd- of andere schriften over Ned. Indie, naar waarheid in veler handen komt, namelijk dat van den heer van Hoëvell; maar, bij alle hulde aan dat periodiek geschrift, meent de redactie der *Jaarboeken* dat de inhoud, even als van al de overigen, meer bepaald wordt door het toeval dan wel door een geregeld plan. Zonder eenige bedoeling tot benadeeling van hetgeen bestaat, zal in de eerste plaats het streven der Jaarboeken zijn geregeld een beknopt, maar volledig overzigt te geven zoowel van het belangrijkste dat in de kolonien voorvalt, als van hetgeen dienaangaande in het moederland, hetzij door de Regering, hetzij door de volksvertegenwoordiging, wordt verrigt. Een kort verslag der nieuw uitgekomen werken over de overzeesche bezittingen zal zich daaraan geleidelijk aansluiten, terwijl de opname der gewigtigste officiele stukken in hun geheel tevens zal geschieden. Ook zelfstandig bewerkte stukken zullen worden opgenomen. De redactie wil zich voor eerst helder in het licht te stellen, wat kolonien zijn en hoe zij worden beheerd, om later achtereenvolgens eene beknopte beschrijving te geven van den tegenwoordigen toestand van elke dier bezittingen afzonderlijk in bevattelijken en aangenamen vorm. Het tijdschrift is dus uit den aard der zaak en zamenstelling vooral bestemd voor Nederland en het zal ook de kolonien van andere Europesche natien behandelen. Wat nu de rigting in 't algemeen betreft, bij den heftigen vaak persoonlijken strijd tusschen de meeste schrijvers over Indische aangelegenheden bestaat er meer dan ooit behoefte om op dit terrein, eene *irenische* rigting in te slaan, en van dat standpunt uitgaande roept de redactie allerlei rigtingen en woordvoerders op, van welke denkbeelden ook tot medewerking ter bevordering van het doel dat zij zich voorstelt: koloniale kennis te verspreiden onder onze in dit opzigt meest diep onkundige landgenooten, en dit te doen met zulk eene gematigdheid en bezadigdheid die juist door waardering de goede bedoelingen van tegenstanders, het meeste vertrouwen op eigen waarheidsliefde stelt. De redactie vermeent onder deze omstandigheden niet noodig te hebben zich bij name bekend te maken, maar alle hare medewerkers wonen te 'sGravenhage den zetel der regering en het middenpunt waar vele Indische mannen zamenvloeijen en waar veel gelegenheid tot onderzoek en nasporing bestaat.

De eerste aflevering, waaruit wij dit woord tot kenschetsing hebben ontleend aan de uitgebreide inleiding van de redactie aan hare lezers, bevat de volgende stukken:

Overzigt van de koloniale magt der Europesche Zeemogendheden. No. 1: de hoofdsoorten der tegenwoordige kolonien. Voorts: een geschiedkundig overzigt van het aandeel der volksvertegenwoordiging aan de wetgeving der kolonien No. 1. 1798 — 1830 en zulks naar aanleiding van het werk des heeren de Waal, waarvan het eerste deel bij den boekhandelaar Nijhoff alhier verschenen is.

De koloniale politiek van het tegenwoordig kabinet en ten slotte verscheidenheden op koloniaal gebied en kroniek der Nederlandsche koloniën, om in maandelijksche afleveringen vervolgd te worden.

Het opschrift koloniale politiek van het tegenwoordig kabinet maakte ons nieuwsgierig ten einde daaruit beter dan uit de Inleiding de ware politieke kleur der redactie te leeren kennen; maar wij werden te leur gesteld, want het artikel bevat niets anders dan de afdruk van het koloniale gedeelte der redevoering van den Minister van Buitenlandsche zaken op 23 April gehouden en bereids per vorige mail naar Indië verzonden.

Wij moeten derhalve eene tweede aflevering afwachten om met de irenische politiek nader bekend te worden en bepalen ons dus tot deze voorloopige aandachtsvestiging.

Ook is er weder eene nieuwe brochure van den heer Riesz, onvermoeide kampioen van de moderne koloniale orthodoxie. De titel luidt: het cultuurstelsel en art. 56 van het regeringsreglement. Het bevat een voorwoord, een inhoud en nog een nawoord, het is natuurlijk gerigt tegen de oppositie of hetgeen de heer Riesz aan de oppositie toedicht, het is vol aanhalingen en noten; leest zeer ongemakkelijk en gaat zelfs uit van de stelling dat *uitbreiding* van de gouvernementscultures bij art. 56 Regerings-reglement niet zoo verboden zijn, dus in den geest der wet liggen, hetgeen hij N. B. uit redevoeringen van van Hoëvell, Thorbecke en van Bosse, op zijne wijze tracht te bewijzen of liever te distilleren ten betooge dat er geene uitbreiding der kultures kan plaats hebben door vrijwillige overeenkomsten, maar te eeniger tijd door vrijen arbeid voor het gouvernement. Dat geheele betoog was ons niet helder, met het oog op de laatste alinea van art. 56. Maar wat zeer duidelijk is blijkt ten slotte: dat volgens den heer Riesz, art. 56 de strekking heeft om den contractant met het gouvernement *steeds* contractant te laten, zoodat het cultuurstelsel gegrond op overeenkomsten van de bevolking met het gouvernement, moet blijven bestaan; maar dat het ten slotte, *zoo mogelijk* zal behooren te komen in een toestand, waarbij het *toezigt* over de *aanplantingen* zonder tusschenkomst van het bestuur, door den contractant zal kunnen worden gehouden. Opmerkelijk is, dat de heer Riesz art. 56 in zijn geheel steeds bestreed als het vloekwaardig gewrocht der ultra liberale koloniale partij en nu tot de uitvinding komt dat juist datzelfde art. 56 geheel zijne meening bevestigt, zóó zelfs dat de uitdrukking in al. 6 „waarbij de *tusschenkomst* des bestuurs zal kunnen worden *ontbeerd*" volgens hem *niet* slaat op de *overeenkomsten* maar het veldtoezigt. Opmerkelijk is het echter dat in het antwoord der ministers nopens het budget, evenzeer wordt uitgegaan van het beginsel van oplossing der dwangcultuur in *Gouvernements* vrijen arbeid. Wij beoordeelen nog niet, maar wijzen slechts op de overeenkomst van meening, voor zoo ver vlugtige kennisneming op dit oogenblik in staat stelt.

Voor eenigen tijd geleden werd het plan besproken en voorloopig vastgesteld tot vereeniging van het Indisch Genootschap te 's Hage met het koninklijk instituut voor land en volkenkunde te Delft. Men is thans tot een definitief besluit gekomen. Er is bij die gelegenheid aangetoond dat de oorzaken waarom het Indisch genootschap niet meer invloed naar buiten uitoefende en zich dien ten gevolge niet krachtig ontwikkelde, naar het oordeel van velen, gelegen was in de weifelende rigting, die zich omtrent de gewigtigste vraagstukken daar tot dusverre heeft doen gelden. Met groote meerderheid is dan ook besloten niet in de vereeniging toe te stemmen, het genootschap als zoodanig afzonderlijk te laten bestaan en te trachten, door een krachtig optreden in liberalen geest, den werkkring en het gewigt van het genootschap uit te breiden.

Een herinneringswoord ten slotte aan een verdienstelijk man.

Terwijl de berigten uit Indie de voltooijing melden van den grooten *Atlas van den Indischen Archipel* door wijlen den kapt. luit. ter zee P. Baron Melvill van Carnbel ontworpen en waarvan hij een 23tal kaarten zelfs mogt vervaardigen, is thans in Nederland de laaste hand gelegd aan het gedenkstuk, hetwelk als een hulde van s'mans verdienste door zijne talrijke vrienden en vereerders op zijn graf te Batavia zal worden opgerigt. Zoo men weet had zich dadelijk na zijn overlijden in Nedl. Indie eene commissie gevormd onder voorzitterschap van den kapt. luit. baron Gansneb, genaamd Tengnagel, tot het oprigten van een gedenkteeken tot herinnering aan de groote diensten, die de overledene vooral door de vervaardiging van zee- en landkaarten van den Indischen Archipel aan handel en wetenschap bewezen heeft. De oproeping daartoe, welke ook in Nederland weerklank vond, had het gewenschte gevolg; eene niet onaanzienlijke som werd door vele bijdragen bijeengebragt en de uitvoering van dit graf en gedenkteeken werd toevertrouwd aan de fabriek der heeren L. J. Enthoven en C°. alhier. Dit gedenkteeken is thans gereed en van gegoten ijzer vervaardigd. Het is in den vorm eener afgeknotte pyramide, het dekstuk met versierde lijsten en palmetten voorzien. De voorzijde van het monument behelst in panneau de hoofdinscriptie, zijnde de eenvoudige vermelding van des overledenen naam en betrekkingen, benevens de namen der eilanden, enz., die hij door zijnen onvermoeiden ijver in kaart gebragt en beschreven heeft. Voorts prijkt die zijde met een krans, waarboven twee ridderorden zijn afgebeeld met het door de zon bestraalde: *bene meruit.* Beneden den krans is het smaakvolle familiewapen voorgesteld.

Boven en beneden dit paneel zijn de zinnebeelden van dood en onsterfelijkheid ontworpen. De achterzijde bevat eveneens in panneau eene zinnebeeldige voorstelling van dat gedeelte van s'mans werkkring, waardoor hij de maatschappij tot sieraad verstrekte en aanspraak kon maken op de daaronder geplaatste woorden: *Ter zijner gedachtenis door zijne vrienden en vereerders.* De twee zijstukken zijn gelijk en hebben eene uitsluitend op zijne militaire loopbaan betrekkelijke wapentrophée. Onder deze panneaux is een voetstuk met georneerde lijsten. Het gedenkteeken zal worden gesteld op een marmeren voetstuk en heeft alzoo eene hoogte van 3.12 el op eene basis van 2.50 vierkant.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	*Flag*	*Naam van het Schip*	*den Gezagvoerder.*	*Grootte van 't schip in Lasten.*	*van waar gekomen.*	*wanneer gezeild.*	*welke plaats aangedaan.*	*werwaarts bestemd.*	*Agenten.*
Junij 26	Ned. Ind.	St. Batavia.	G. A. Neije.	120	Batavia.		geen	Soerabaya.	W. Cores de Vries.
„ —	„	Kon. d. Nederl.	F. Lewis.	254	„		„	„	Fraser Eaton & Co.
„ —	„	Batavier.	E. H. Pheriffe.	331	Samarang.		„	„	Mac Lennan & Co.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
Junij 28	Nederl. Ind.	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„ —	„ „	Nederl. en Oranje.	L. F. van Ruijven.	Probolingo.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsche	Sicilie.	Schol.	Macasser.	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Maasstroom.	Melleens.	Nederland.	„ „ „ „ „ „
„	Prins Hendrik.	J. Verloop.	„	B. van Leeuwen & Co.
„	Rhijnvis Feith.	Lammerts.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
Bremensche	Ethe.	Buschman.		
Nederlandsche	Aleor.	Oppen.	Nederland.	„ „ „ „
Engelsche	Launceston.	Haijes.	Onbepaald.	„ „ „ „
„	Scotch Lassie.	Kennedy.	„	Hill Broekman & Co.
„	Cito of Glasgow.	J. Cannaghan.	Singapore	„ „ „ „
„	Spartan.	Griffin.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsche	Galilei.	T. C. H. Kock.	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
Engelsche	Lorenzo Sabine.	Th. Devine.	Australia.	„ „ „ „
Nederlandsche	Stad-Zierikzee.	Klein.	Rotterdam.	B. Kopersmit & Co.
„	Eensgezindheid.	de Waal.	Nederland.	„ „ „ „
„	Staatsraad van der Hoeven.	J. Heijmeriks.	Rotterdam.	Mathieu Ebbs Ruys & Co.
„	Waalstroom.	Millink.	Nederland.	E. Ten Brinck & Co.
„	Stad Assen.	Haverbult.	Onbepaald.	Schimmelpenninck & Co.
„	Hendrina.	Pompe.	„	„ „ „
„	Ulysses.	Mollinger.	„	„ „ „
„	Helen Louise,	M. J. Meijer.	Grissee.	Adam & Co.

Aanvoer en Uitvoer te Soerabaija van den 28sten Junij 1861.

AANVOER.

Van Balie per de Ned. Ind. praauw *Tjemplon*, gezagv. Soeban. 190 picols klapperolie, 30 picols koffij, Toa Swie Leauw.

UITVOER.

Naar Nederland via Passoeroean per het Nederl. schip *Krimpenerwaar* & gezagv. F. W. van Heijningen.

350 tobben en 100 ton staal, Mc Lennan & Co; 1 legger arak, 25 kn. bier, Fraser Eaton & Co; 1400 pc. tin, 1364 pc. kopergeld N. H. M.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 / 15. -

WISSELKOERS pari. Gouvt. 99.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST

Zaturdag 29 Junij 1861.

Feestdag van de H. H. Apostelen Petrus en Paulus.

De Hoogmis om 7 ure.

Eene stille dienst om 8½ ure.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene andere teekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang deze haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO TE SOERABAYA